

Pan
Krzysztof Jacek Oświecimski
Wójt Gminy
Miasteczko Krajeńskie
ul. Dąbrowskiego 16
89-350 Miasteczko Krajeńskie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 ust. 1,2,4 w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 i art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1464), w dniach od 3 do 12 grudnia 2019 r., z przerwą w dniu 6 grudnia 2019 r., została przeprowadzona w Urzędzie Gminy w Miasteczku Krajeńskim (89-350 Miasteczko Krajeńskie, ul. Dąbrowskiego 16), kontrola w trybie zwykłym, w zakresie realizacji świadczeń rodzinnych oraz zasiłku dla opiekuna w okresie od 1 lipca 2018 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

W związku z powyższym, na podstawie art. 47 *ustawy o kontroli w administracji rządowej*, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Czynności kontrolne przeprowadził, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.425.2019.1 z dnia 21 listopada 2019 r. (*dowód: akta kontroli str. 1*), kontroler - Iwona Palicka starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu - Delegatura w Pile, która złożyła oświadczenie o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w wymienionej wyżej kontroli (*dowód: akta kontroli str. 2*).

Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-Pi.431.3.8.2019.1 z dnia 19 listopada 2019 r. (*dowód: akta kontroli str. 3*).

Celem kontroli była ocena prawidłowości prowadzonego postępowania w ramach przyznawania świadczeń rodzinnych i zasiłku dla opiekuna.

Funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w obszarze zakreślonym celami kontroli oceniono pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień.

W wyniku kontroli ustalono.

Jednostką realizującą zadanie w Gminie Miasteczko Krajeńskie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim, zwany dalej „GOPS” lub „Ośrodek” (*dowód: Załącznik nr 1*).

Zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.) postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi organ właściwy (prezydent, burmistrz, wójt), który może upoważnić, w formie pisemnej (...) kierownika ośrodka pomocy społecznej (...), a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej (...) do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w ww. sprawach.

Wójt Gminy Miasteczko Krajeńskie upoważnił kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim oraz dwóch pracowników Ośrodka do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów (*dowód: Załącznik nr 1*).

W GOPS realizacją ww. zadań zajmują się pracownicy zatrudnieni na stanowisku referenta, którzy m.in.:

- przyjmują wnioski, opracowują decyzje administracyjne,
- sporządzają listy wypłat świadczeń,
- prowadzą dokumentację świadczeń rodzinnych zgodnie z obowiązującymi przepisami (*dowód: Załącznik nr 1*).

W toku kontroli sprawdzono prawidłowość postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz legalność wydanych decyzji, w tym w szczególności:

- sprawdzono termin złożenia, poprawność wypełnienia i zgodność informacji zawartych we wnioskach o ww. świadczenia z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466) ;
- sprawdzono kompletność dokumentacji niezbędnej do ustalenia uprawnień do świadczeń i jej zgodność z *ustawą o świadczeniach rodzinnych* oraz ww. rozporządzeniem;
- sprawdzono udokumentowanie i prawidłowość ustalenia dochodu, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2018 r., poz. 1497);
- kontroli poddano wydane przez organ właściwy decyzje w zakresie przyznanych świadczeń i ich zgodność z wnioskami, z przepisami ww. rozporządzeń oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U z 2018, poz. 2096 ze zm.);
- sprawdzono terminowość postępowania.

Ponadto skontrolowano prawidłowość prowadzonych postępowań w sprawie ustalenia prawa do świadczeń wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r., poz. 2092 ze zm.).

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 lipca 2018 r. do 3 grudnia 2019 r. do GOPS wpłynęło:

- 160 wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- 26 wniosków o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego,
- 9 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,
- 28 wniosków o ustalenie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
- 10 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego,
- 6 wniosków o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego

ww. wnioski dotyczyły okresu zasiłkowego 2018/2019 (*dowód: akta kontroli str. 4 – 18 i 20*).

Ponadto ustalono, iż w ww. okresie GOPS wypłacał zasiłek dla opiekuna 2 osobom (*dowód: akta kontroli str. 19*).

Kontroli poddano postępowania przeprowadzone przez GOPS w związku ze złożonymi:

- 28 wnioskami o świadczenie rodzinne z dodatkami, co stanowi 17,5 % ogółu złożonych wniosków,
- 6 wnioskami o zasiłek pielęgnacyjny, co stanowi 23,1 % ogółu złożonych wniosków,
- 6 wnioskami o świadczenie pielęgnacyjne, co stanowi 66,7 % ogółu złożonych wniosków,

- 10 wnioskami o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, co stanowi 35,7% ogółu złożonych wniosków,
- 5 wnioskami o świadczenia rodzicielskie, co stanowi 50,0 % ogółu złożonych wniosków,
- 5 wnioskami o specjalny zasiłek opiekuńczy, co stanowi 83,3% ogółu złożonych wniosków.

Skontrolowano także akta spraw 2 osób, którym w okresie objętym kontrolą wypłacano zasiłek dla opiekuna, co stanowi 100 % ogółu osób, którym ww. zasiłek był w tym okresie wypłacany.

Próbą kontrolną objęto:

- w przypadku zasiłku rodzinnego z dodatkami - 15 pierwszych wniosków w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, które wpłynęły w 2018 r. oraz 13 wniosków w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, tj. wszystkie wnioski, które wpłynęły w 2019 r.,
- w przypadku zasiłku pielęgnacyjnego - 3 pierwsze wnioski w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, które wpłynęły w 2018 r. oraz 3 pierwsze wnioski w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, które wpłynęły w 2019 r.,
- w przypadku świadczeń pielęgnacyjnych - 3 pierwsze wnioski w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, które wpłynęły w 2018 r. oraz 3 pierwsze wnioski w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, które wpłynęły w 2019 r.,
- w przypadku jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka - 5 pierwszych wniosków w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, które wpłynęły w 2018 r. oraz 5 pierwszych wniosków w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, które wpłynęły w 2019 r.,
- w przypadku świadczenia rodzicielskiego - 2 pierwsze wnioski w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, tj. wszystkie wnioski, które wpłynęły od 1 lipca do 31 grudnia 2018 r. oraz 3 pierwsze wnioski w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, które wpłynęły w 2019 r.,
- w przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego - 2 pierwsze wnioski w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, tj. wszystkie wnioski, które wpłynęły od 1 lipca do 31 grudnia 2018 r. oraz 3 pierwsze wnioski w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia wraz z materiałem zebrany w sprawie, tj. wszystkie wnioski, które wpłynęły do GOPS w 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 4-18).

Kontrolą objęto również akta 2 osób wyszczególnionych w „Raporcie z listy”, którym w badanym okresie wypłacano zasiłek dla opiekuna *(dowód: akta kontroli str. 19).*

Skontrolowane postępowania szczegółowo zostały opisane w *Załącznikach od nr 2 do nr 8 i* stanowią integralną część projektu wystąpienia pokontrolnego.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami określonymi w *rozporządzeniu w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna oraz w ustawie o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin*

a w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 listopada 2017 r. w sprawie kwoty świadczenia pielęgnacyjnego w 2018 roku (M.P. z 2017 r., poz. 1014) oraz z dnia 9 listopada 2018 r. w sprawie kwoty świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2019 (M.P. z 2018 r., poz. 1099).

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018, poz. 2096 ze zm.), zwanej dalej k.p.a. Wyjątek stanowią sprawy opisane w punkcie 2 str. 6-7 projektu wystąpienia pokontrolnego.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu wniosku. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała informację o uzyskanych dochodach, za wyjątkiem spraw opisanych w punkcie 1 str. 6 projektu wystąpienia pokontrolnego, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły lub oświadczenia stron o uczęszczaniu dziecka do szkoły - w przypadku gdy dziecko ukończyło 18. rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód, orzeczenia sądu zasądzające alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem, zobowiązujących do alimentów na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną.

W przypadku, gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem lub innym tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do wniosku złożonego w GOPS dołączano zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wyegzekwowanych alimentach.

W badanej dokumentacji nie stwierdzono przypadku, gdy członkowie rodziny byli zobowiązani orzeczeniem sądu, ugodą sądową lub ugodą zawartą przed mediatorem lub innym tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do płacenia alimentów na rzecz osób spoza rodziny.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie oświadczenie lub zaświadczenie o uczęszczaniu dziecka do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub odpis zupełny aktu urodzenia dziecka, w przypadku gdy ojciec dziecka jest nieznan.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W przypadku ustalania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w aktach sprawy znajdowały się dokumenty potwierdzające rezygnację z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby zobowiązanej do alimentacji w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Stwierdzono następujące uchybienia:

1. Przyjęcie nieprawidłowo wypełnionych wniosków, w których wnioskodawca:
 - nie wskazał o jakie dodatki do zasiłku rodzinnego wnioskuje, stwierdzono w 1 przypadku na 60 skontrolowanych spraw,
 - nie wypełnił części IV wniosku z uwagi o ubieganie się o dodatek do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do szkoły, stwierdzono w 1 przypadku na 60 skontrolowanych spraw,
 - nie podpisał oświadczenia o uzyskanych dochodach nieopodatkowanych, stwierdzono w 1 przypadku na 60 skontrolowanych spraw,
 - błędnie wskazał wysokość osiągniętych dochodów nieopodatkowanych, stwierdzono w 1 przypadku na 60 skontrolowanych spraw,
 - nie wskazał, w załączonym do wniosku oświadczeniu, wielkości gospodarstwa rolnego, stwierdzono w 1 przypadku na 60 skontrolowanych spraw.
2. Brak wskazania przez stronę daty odbioru decyzji, stwierdzono w 14 przypadkach na 60 skontrolowanych spraw.
3. Powołanie w podstawach prawnych decyzji:
 - przepisów: w sposób nieprecyzyjny – 50 przypadkach na 60 skontrolowanych spraw oraz nie mających zastosowania lub uchylonych – odpowiednio w 33 i 8 przypadkach na 60 skontrolowanych spraw,
 - nieaktualnego publikatora *ustawy o świadczeniach rodzinnych* - stwierdzono w 1 przypadku na 60 skontrolowanych spraw,
 - publikatorów dwóch tekstów jednolitych Kodeksu postępowania administracyjnego, stwierdzono w 2 przypadkach na 60 skontrolowanych spraw,
 - nieobowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna, stwierdzono w 2 przypadkach na 60 skontrolowanych spraw,
 - niewłaściwego zarządzenia Wójta Miasteczka Krajeńskiego w sprawie upoważnienia kierownika GOPS do wydawania decyzji, stwierdzono w 3 przypadkach na 60 skontrolowanych spraw,
 - błędnej daty rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna, stwierdzono w 2 przypadkach na 60 skontrolowanych spraw.
4. Błędne wyliczenie dochodu rodziny, stwierdzono w 3 przypadkach na 39 skontrolowanych spraw, w których wnioskowano o przyznanie świadczenia uzależnionego od wysokości dochodu rodziny.
5. Brak odniesienia się w decyzji wydanej w związku ze złożonym wnioskiem do wszystkich żądań strony, stwierdzono 3 przypadkach na 60 skontrolowanych spraw.
6. Błędne sformułowanie sentencji decyzji, stwierdzono w 2 przypadkach na 60 skontrolowanych spraw.
7. Nie zastosowanie art. 24 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych, stwierdzono w 1 przypadku na 17 skontrolowanych spraw, w których złożono wnioski o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności.

Ad 1.

W myśl art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wylata następują odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, rodziny zastępczej niezawodowej, osoby uczącej się, pełnoletniej osoby

niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby, a także osób, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1064 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny.

W rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. określono sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych. I tak w ww. rozporządzeniu określono, iż wniosek winien zawierać m.in. wskazanie świadczenia rodzinnego, którego dotyczy (§ 2 pkt 2), wskazanie danych dotyczących sytuacji dochodowej członków rodziny (§ 2 pkt 7). Ponadto wnioskodawcy mogą do wniosków załączać oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, w tym oświadczenia o dochodach członków rodziny innych niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (§ 3 rozporządzenia) jednakże zwrócić należy uwagę, że oświadczenia te winny być podpisane, gdyż podpis potwierdza złożone oświadczenie.

W związku z powyższym uznać należy, iż wniosek, w którym wnioskodawca:

- nie wskazał o jakie dodatki do zasiłku rodzinnego wnioskuje (pod poz. 8 *Załącznika nr 2*),
- nie wypełnił części IV wniosku z uwagi o ubieganie się o dodatek do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do szkoły, (poz. 24 *Załącznika nr 2*),
- nie podpisał oświadczenia o uzyskanych dochodach nieopodatkowanych (poz. 26 *Załącznika nr 2*),
- błędnie wskazał wysokość osiągniętych dochodów nieopodatkowanych (poz. 25 *Załącznika nr 2*),
- nie wskazał, w załączonym do wniosku oświadczeniu, wielkości gospodarstwa rolnego (poz. 8 *Załącznika nr 2*),

są wnioskami niepełnymi, które organ winien był uzupełnić w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego.

Kierownik GOPS wyjaśnił cyt. „ We wskazanej części wniosku nie została wskazana osoba, na którą wnioskowane było świadczenie. Jednakże dodatek, o który wnioskowano został wskazany w innej części tego samego wniosku. Wielkość gospodarstwa rolnego była wskazana w zaświadczeniu wydanym przez Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie. Osoba przyjmująca wniosek wpisała go do rejestru korespondencji przychodzącej, jednak nie zwróciła uwagi na brak podpisu pod oświadczeniem. Pracownicy tut. Ośrodka zostali przeszkoleni w zakresie stosowania instrukcji kancelaryjnej oraz kompletności przyjmowania wniosków” (*dowód: Załącznik nr 9*).

W przypadku braku wskazania w oświadczeniu wielkości gospodarstwa rolnego przyjęto wyjaśnienia kierownika GOPS.

Ad 2.

W sprawach opisanych pod poz. 14, 21 *Załącznika nr 2*, poz. 2 *Załącznika nr 3*, poz. 1, 3, 4, 6 *Załącznika nr 4*, poz. 2, 3, 4, 5 *Załącznika nr 5* i poz. 1, 2, 5 *Załącznika nr 6* stwierdzono brak wskazania przez stronę daty odbioru decyzji.

Zgodnie z art. 46 § 1 k.p.a. odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Z uwagi na skutki procesowe z tym związane, wskazanie daty doręczenia pisma musi mieć wysoce precyzyjny charakter. Z tą datą wiąże się bowiem skutek prawny polegający na uznaniu, że właśnie wówczas strona otrzymała pismo (np.: wyr. WSA w Warszawie z 08.05.2009 r., [I SA/Wa 250/09](#), Legalis; wyr. WSA w Warszawie z 17.03.2009 r., [VI SA/Wa 146/09](#), Legalis; wyr. WSA w Krakowie z 4.11.2008 r., [II SA/Kr 194/08](#), Legalis; wyr. WSA w Białymstoku z 28.10.2008 r., [II SA/Bk 512/08](#), Legalis). Data wskazana jako data doręczenia musi być skonkretyzowana co do dnia, miesiąca oraz roku.

Kierownik GOPS wyjaśnił, iż cyt. „Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim zostali przeszkoleni w zakresie wydawania decyzji oraz przyjmowania wniosków, ze szczególnym zwróceniem uwagi na poprawność formy odbioru decyzji przez wnioskodawcę” (dowód: Załącznik nr 9).

Ad 3.

W podstawie prawnej większości decyzji opisanych w *Załącznikach od nr 2 do nr 7* wskazano w sposób nieprecyzyjny odpowiednio art. 1, 2, 5, 6, 8, 24, 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych (*Załącznik nr 2*), art. 15b ustawy (*Załącznik nr 3*), art. 26 ustawy (*Załącznik nr 5*), art. 17 24 ustawy (*Załącznik nr 6*), art. 17c, 23, 26 ww. ustawy (*Załącznik nr 7*). Ponadto w większości skontrolowanych decyzji stwierdzono, że w podstawach prawnych powołano przepisy, które w danej sprawie nie mają zastosowania lub w 8 przypadkach powołanie uchylonego art. 26 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (poz. 1, 3 *Załącznik nr 5* oraz poz. 1, 2, 3, 4, 5, 6 *Załącznik nr 6*).

Stwierdzono również, iż w podstawach prawnych wydanych decyzji powołano:

- nieaktualny publikator ustawy o świadczeniach rodzinnych – w decyzji z 17 grudnia 2018 r. jest : Dz. U. z 2017 r., poz. 1952, winno być: Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 – obowiązuje od 28 listopada 2018 r. (poz. 5 *Załącznika nr 4*),

- publikatory dwóch tekstów jednolitych Kodeksu postępowania administracyjnego – w decyzjach z 17 grudnia 2018 r. jest: t.j. Dz. U. z 2017 r., 1257 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2018 r., poz. 2096, winno być: Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 – obowiązuje od 5 listopada 2018 r. (poz. 1,5 *Załącznika nr 4*),

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna w decyzjach z 14 lutego 2019 r. i 5 lutego 2019 r., które obowiązywało do 22 sierpnia 2018 r. (poz. 2, 3 *Załącznika nr 4*),

- niewłaściwe upoważnienie Wójta Miasteczka Krajeńskiego do prowadzenia postępowań wydawania decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych, w decyzji z 21 listopada 2018 r. opisanej poz. 1 *Załącznika 3* - jest: upoważnienie Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie z 1 listopada 2007 r. dla kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji, winno być: zarządzenie S.0050.74.2018 Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie z 3 października 2018 r. w sprawie upoważnienia kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych, zarówno w decyzji z 7 marca 2019 r. jak i z 25 marca 2019 r. opisanej poz. 1 i 4 *Załącznika nr 7* - jest: zarządzenie Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie nr S.0050.16.2019 z 4 marca 2019 r. w sprawie upoważnienia pracownika GOPS w Miasteczku Krajeńskim do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji, winno być: zarządzenie S.0050.74.2018 Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie z 3 października 2018 r. w sprawie upoważnienia kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych,

- błędnej daty rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna, zarówno w decyzji opisanej pod poz. 4 jak i 5 *Załącznika nr 5* – jest : 31 sierpnia 2018 r., winno być 31 lipca 2018 r.

Zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. w decyzji należy podać m.in. jej podstawę prawną.

W orzecznictwie podkreśla się, że podstawa prawna decyzji powinna zostać powołana dokładnie, ze wskazaniem wszystkich mających zastosowanie w danej sprawie przepisów

prawa materialnego i formalnego (wraz ze wskazaniem konkretnego artykułu, paragrafu, punktu itd.) oraz z podaniem źródeł ich publikacji.

Kierownik GOPS wyjaśnił cyt. „(...) W planie finansowym jednostki na rok 2020 zostały uwzględnione szkolenia z zakresu znajomości przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, które wzbogacą warsztat pracy osób zatrudnionych przy wydawaniu świadczeń oraz ich wiedzę. Pozwoli to uniknąć w przyszłości stosowania błędnych podstaw prawnych i nieaktualnych publikatorów” - *dowód: Załącznik nr 9*.

Ad 4.

W 3 sprawach opisanych w *Załączniku nr 2* stwierdzono błędne wyliczenie dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę:

- poz. 2 jest: 520,25 zł, winno być: 540,64 zł,

- poz. 5 jest: 500,86 zł, winno być: 371,86 zł,

- poz. 17 jest: 0,00 zł, winno być: 481,86 zł.

Podkreślenia wymaga fakt, iż powyższe nie miało wpływu na przyznane świadczenia.

Kierownik GOPS wyjaśnił cyt. „Pracownik ustalił dochód na podstawie danych złożonych przez wnioskodawcę” (*dowód: Załącznik nr 9*).

Ad 5.

W sprawie opisanej pod poz. 3 *Załącznika nr 2* wnioskodawca wniósł o ustalenie prawa m.in. do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego dla trójki swoich dzieci, w sprawie opisanej pod poz. 5 ww. załącznika wnioskodawca wniósł o ustalenie prawa m.in. do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przez starsze dziecko, a w przypadku sprawy opisanej pod poz. 8 *Załącznika nr 2* wnioskodawca wniósł o ustalenie prawa m.in. do dodatku

do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na najstarsze dziecko.

Organ pomimo tak wyraźnie sprecyzowanego zakresu żądania zawartego w ww. wnioskach wydał decyzje, którymi nie rozpatrzył merytorycznie żądania stron w ww. zakresie.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 *ustawy o świadczeniach rodzinnych* ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców (...).

W myśl art. 104 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji.

Mając na względzie powyższe przepisy uznać należy, że w związku ze złożonymi wnioskami organ po wszczęciu postępowania miał obowiązek rozstrzygnąć żądanie strony również w zakresie uprawnień wnioskodawcy w przypadku sprawy opisanej pod poz. 3 - do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego dla trójki dzieci, w przypadku poz. 5 - do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego dla starszego dziecko, a w przypadku sprawy opisanej pod poz. 8 - dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej dla najstarszego dziecka.

Kierownik GOPS wyjaśniła cyt. „W toku przeprowadzonego postępowania pracownik ustalił, że wnioskodawczyni błędnie wpisała we wniosku żądanie przyznania świadczenia na małoletnie dzieci, którym ono nie przysługuje. Świadczenie przyznano zgodnie z ustawą na jedno z dzieci, jednak nie odniesiono się pisemnie w decyzji do całości wniosku” (*dowód: Załącznik nr 9*).

Ad 6.

W sentencji decyzji nr xxx z xxx 2018 r. (poz. 1 *Załącznik nr 4*) wskazano, iż prawo do zasiłku pielęgnacyjnego w kwocie 153 zł miesięcznie przyznaje się

na okres od 1 października 2018 r. 31 października 2018 r. oraz w kwocie 184,42 zł miesięcznie od 1 października 2018 r. do 31 października 2019 r.

Wysokość świadczeń rodzinnych jest ustalana na podstawie art. 19 ustawy o świadczeniach rodzinnych. W okresie od 1 września 2006 r. do 31 października 2018 r. wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosiła 153 zł zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych a od 1 listopada 2018 r. do 31 października 2019 r. – 184,42 zł zgodnie z § 2 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna.

Stąd stwierdzić należy, iż osoba uprawniona do zasiłku pielęgnacyjnego nie mogła mieć przyznanego świadczenia w okresie od 1 października 2018 r. do 31 października 2018 r. w dwóch wysokościach.

W sentencji decyzji nr xxx z xxx 2019 r. (poz. 3 *Załącznik nr 7*) wskazano, że matce przyznano prawo do świadczenia rodzicielskiego na córkę urodzoną 10 grudnia 2018 r. w kwocie 709,70 zł na okres od 10 grudnia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r., w kwocie 1000,00 zł miesięcznie, na okres od 1 stycznia 2019 r. do 30 listopada 2019 r. i w kwocie 290,40 zł na okres od 1 grudnia 2019 r. do 10 grudnia 2019 r.

W myśl art. 17 c ust. 3 *ustawy o świadczeniach rodzinnych*, świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres 52 tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka. Ustęp 4 wskazanego art. 17 stanowi natomiast, że świadczenie to przysługuje od dnia porodu, w przypadku osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1, tj. matki albo ojca dziecka.

Powyższe oznacza, że w przypadku dziecka urodzonego 10 grudnia 2018 r. termin 52 tygodni, na który przyznano prawo do świadczenia rodzicielskiego mija 9 a nie 10 grudnia 2019 r.

Kierownik GOPS wyjaśnił cyt. „ Osoba sporządzająca decyzję błędnie określiła datę przyznania świadczenia. Świadczenie zostało jednak wypłacone poprawnie” (*dowód: Załącznik nr 9*).

Ad 7.

W sprawie opisanej pod poz. 6 *Załącznika nr 6* wnioskodawczyni (matka) xxx 2018 r. złożyła wniosek o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z opieką nad synem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności z xxx 2018 r. wydanym w związku ze złożonym wnioskiem z xxx 2018 r. W ww. orzeczeniu wskazano, iż wymagana jest: konieczność stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Ponadto matka przedłożyła świadectwo pracy potwierdzające zakończenie jej zatrudnienia w dniu xxx 2018 r. Organ decyzją nr xxx z xxx2018 r. przyznał matce prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z opieką nad synem w kwocie 1477,00 zł miesięcznie, w okresie od 1 grudnia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. oraz w kwocie 1583,00 zł miesięcznie, na okres od 1 stycznia 2019 r. do 30 listopada 2021 r.,

W omawianym przypadku nie zastosowano przepisu art. 24 ust. 2a *ustawy o świadczeniach rodzinnych* w myśl, którego jeżeli w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Kierownik GOPS wyjaśniła cyt. „W związku z brakiem odniesienia do cytowanego artykułu tut. Ośrodek wznowi postępowanie administracyjne w związku ze zmianą decyzji xxx” (dowód: Załącznik nr 9).

Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r., poz. 2092). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r. Kontrolą objęto akta 2 osób pobierających w badanym okresie zasiłek dla opiekuna, które zostały szczegółowo opisane z *Załączniku nr 8* stanowiącym integralną część projektu wystąpienia pokontrolnego.

Stwierdzono, że w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2018 r. nie stosowano wytycznych art. 7 ust. 3 *ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*, w myśl którego aktualizację wywiadu rodzinnego należy przeprowadzać co 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który zostało ustalone prawo do zasiłku dla opiekuna, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w sytuacji gdy zaistniały wątpliwości co do faktu sprawowania opieki przez osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna.

Pracownik socjalny GOPS wyjaśnił cyt. „Do 31 grudnia 2018 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim zatrudniony był jeden pracownik socjalny. Szeroki zakres obowiązków i brak prowadzenia rejestru korespondencji wniosków spowodował brak możliwości przeprowadzania wywiadów do świadczeń rodzinnych. Sytuacja ta uległa zmianie, gdyż od 1 stycznia 2019 r. zatrudniony został drugi pracownik socjalny a także wprowadzono rejestr korespondencji. W związku z tym wymagane wywiady przeprowadzane są na bieżąco” – dowód: *Załącznik nr 10*.

Stan faktyczny został utrwalony w projekcie wystąpienia pokontrolnego oraz w wymienionych poniżej załącznikach:

1. Lista sprawdzająca „Sprawy organizacyjne”.
2. Lista sprawdzająca „Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego”.
3. Lista sprawdzająca „Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka”.
4. Lista sprawdzająca „Zasiłki pielęgnacyjne”.
5. Lista sprawdzająca „Specjalny zasiłek opiekuńczy”.
6. Lista sprawdzająca „Świadczenie pielęgnacyjne”.
7. Lista sprawdzająca „Świadczenie rodzicielskie”.
8. Lista sprawdzająca „Zasiłek dla opiekuna”.
9. Wyjaśnienia kierownika GOPS.
10. Wyjaśnienia pracownika socjalnego GOPS.

Przeprowadzenie kontroli odnotowano w książce kontroli Urzędu Gminy Miasteczko Krajeńskie, pod poz. 60.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny zawarte w wystąpieniu pokontrolnym wnoszę o:

1. Staranne weryfikowanie prawidłowości wypełnionych wniosków i dołączonych do nich dokumentów w celu wyeliminowania błędów przy ich przyjmowaniu.
2. Stosowanie art. 46 § 1 *Kodeksu postępowania administracyjnego* w przypadku odbioru osobistego przez stronę decyzji.
3. Powoływanie w podstawie prawnej decyzji wszystkich, mających zastosowanie w rozpatrywanej sprawie przepisów prawa formalnego i materialnego, z podaniem odpowiedniego ustępu i litery danej regulacji wraz z aktualnymi publikatorami.

4. Dokonywanie poprawnego przeliczenia dochodu na osobę w rodzinie zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.
5. Merytoryczne rozpatrzenie żądań stron w zakresie ich uprawnień w przypadku wniosku opisanego pod poz. 3 *Załącznika nr 2* - do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego dla trójki dzieci, w przypadku poz. 5 *Załącznika nr 2* - do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego dla starszego dziecka, a w przypadku wniosku opisanego pod poz. 8 *Załącznika nr 2* - dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej dla najstarszego dziecka.
6. Zmianę sentencji decyzji nr xxx z xxx2018 r. w części dotyczącej przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego w kwocie 184,42 zł miesięcznie od 1 października 2018 r. do 31 października 2019 r. oraz decyzji nr xxx z xxx 2019 r. w części dotyczącej daty końcowej przyznania świadczenia rodzicielskiego.
7. W sprawie opisanej pod poz. 6 *Załącznika nr 6* zastosowanie przepisu art.24 ust. 2a *ustawy o świadczeniach rodzinnych*.
8. Przeprowadzanie aktualizacji wywiadu w miejscu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną co 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który zostało ustalone prawo do zasiłku dla opiekuna, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do faktu sprawowania opieki przez osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna.

Zgodnie z art. 48 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Treść wystąpienia podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1429), z wyłączeniem danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

z upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego
(-) Łukasz Krysztofiak
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej

Dokument do BIP sporządziła:
Iwona Palicka - starszy specjalista
27.05.2020 r.